

به نام خدا

فناوری‌های نوپدید در کشاورزی و غذا
با رویکرد زنجیره تامین

سرشناسه	دهقانی، بهنام، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	فناوری‌های نوپدید در کشاورزی و غذا با رویکرد زنجیره تامین/ بهنام دهقانی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات تربیت مدیر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۴۶۸ ص.
شابک	978-622-98191-2-8
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	فراورده‌های کشاورزی -- ایران -- صنعت و تجارت -- نوآوری
موضوع	Produce trade -- Technological innovations -- Iran
موضوع	مواد غذایی -- ایران -- تامین
موضوع	Food supply-- Iran
موضوع	مواد غذایی -- تامین
موضوع	Food supply
رده بندی کنگره	HD۹۰۱۶
رده بندی دیویی	۳۸/۷۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۳۵۷۶۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبیا

۱۴۰۰/۰۵/۰۱

تاریخ درخواست

روز یکشنبه

8433875

کتابخانه

انتشارات تربیت مدیر

عنوان: فناوری‌های نوپدید در کشاورزی و غذا با رویکرد زنجیره تامین

پدیدآورنده: بهنام دهقانی

ناشر: انتشارات تربیت مدیر

شمار: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۸۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: چاپ اول ۱۴۰۰

آدرس: تهران-میدان انقلاب-ابتدای خیابان کارگر شمالی-کوچه جعفرزادگان-پلاک ۸
پل ارتباطی:

M dehghani.ziari@gmail.com

09399219755

dehghani.beh

پیشگفتار

با وجود دگرگونی‌های اقتصادی کشور، بخش کشاورزی اهمیت خود را در توسعه مناطق کشور حفظ کرده است و به عنوان قلبی تپنده توانسته به سایر بخش‌های تولیدی و اقتصادی تداوم ببخشد. کشاورزی نقش موثری در امنیت غذایی و ثبات کشور دارد و به عنوان یکی از اصلی‌ترین راه‌های توسعه و برون‌رفت از فقر میلیون‌ها انسانی مطرح هست که در تغییر و تحولات اقتصادی کشور در دهه‌های اخیر به عقب رانده شده‌اند.

کشاورزی با وجود آنکه خود اولین انقلاب بشری بوده و توانسته انسان کوچنده را یکجانشین نماید، اما تاکنون شاهد دو انقلاب بوده است، نخست انقلاب ماشین‌آلات کشاورزی و پس از آن انقلاب سبز، سومین انقلاب در حال ظهور در کشاورزی، انقلاب فناوری‌های نوپدید است که در قالب کشاورزی هوشمند و دقیق مطرح است. باید گفت که هنگامی صحبت از کشاورزی هوشمند و دقیق به میان می‌آید، چهار رکن اساسی مدیریت بهینه منابع، حفاظت از محیط زیست، توسعه خدمات کشاورزی و استفاده از فناوری‌های نوپدید مطرح است.

فناوری‌های نوپدید (کلان داده، بلاک چین، اینترنت اشیا، هوش مصنوعی و غیره) ابزاری هستند که نقش شایانی در حل چالش‌های اقتصادی، اجتماعی، محیطی و نهادی دارند و به عنوان پل ارتباطی برای تبادل کارآمد محصولات و خدمات در قالب زنجیره تامین در هر جایی از دنیای پیرامون مطرح هستند. امروزه ما در جیب خود ابزاری داریم که قدرت محاسبات بیشتری نسبت به کامپیوترهای آپولو ۱۱ که در سال ۱۹۶۹ بر فراز ماه نشست را دارد و به کمک فناوری‌های نوپدید بر بستر این گوشی‌ها می‌توان مشکلات درهم تنیده کشاورزی کشور را در یک ساختار شبکه‌ای حل کرد. در قالب مدیریت یکپارچه تولیدات کشاورزی و صنایع وابسته، می‌توان بازآفرینی و تحول در بازار به وجود آورد و نظام توزیع کالا در زنجیره تامین کشاورزی را به سمتی سوق داد که تولیدکننده مزد زحمت و تلاش خود را بی‌واسطه دریافت کند.

صادقانه امیدوارم به کمک این کتاب سیاست‌گذاران، مدیران کشاورزی کشور، تولیدکنندگان و بهره‌برداران کشاورزی، صاحبان کسب و کار کشاورزی، اساتید و دانشجویان از طریق راه‌حل‌های نوآورانه این فناوری‌ها بتوانند آرمان‌ها و چشم‌اندازهای ایرانمان را منطبق بر مسیر فناوری اطلاعاتی و ارتباطی به سمت توسعه پیش ببرند.

سید احمد
شهر ۱۴۰۰

فصل اول

۱	اهمیت کشاورزی در رشد و توسعه اقتصادی
۱-۱-۱	مقدمه
۲-۱	کارکرد کشاورزی در اقتصاد کشور
۳-۱	کشاورزی و غذا ایران از منظر آمار
۴-۱	سهم کشاورزی و غذا از صادرات و واردات
۵-۱	کشاورزی، صنعت و خدمات
۶-۱	کشاورزی و صنعت
۷-۱	صنعت وابسته به کشاورزی
۱-۷-۱	صنایع مواد غذایی، آشامیدنی‌ها و دخانیات
۲-۷-۱	صنایع نساجی، پوشاک و چرم
۳-۷-۱	صنایع چوب و کاغذ
۴-۷-۱	صنایع شیمیایی سم و کود
۱-۸	کشاورزی و خدمات
۹-۱	خدمات وابسته به کشاورزی
۱-۹-۱	خرده‌فروشی و فراهم‌سازی
۲-۹-۱	حمل و نقل
۳-۹-۱	انبارداری
۴-۹-۱	کشاورزی و بازرگانی
۱۰-۱	نتیجه‌گیری

فصل دوم

۲۸	بحران‌های کشاورزی ایران و امنیت غذایی
۱-۲-۱	مقدمه
۲-۲	بحران بازار و بازاریابی
۱-۲-۲	تعریف بازار
۲-۲-۲	تعریف بازاریابی
۳-۲-۲	محصولات کشاورزی از منظر بازاریابی

- ۳۳-۲-۳-۱- بازاریابی محصولات زراعی ----- ۳۳
- ۳۳-۲-۳-۲- بازاریابی میوه‌ها و سبزی‌ها ----- ۳۳
- ۳۴-۲-۳-۳- بازاریابی فرآورده‌ها و تولیدات دامی ----- ۳۴
- ۳۴-۲-۴-۱- مشکلات بازاریابی محصولات کشاورزی ----- ۳۴
- ۳۴-۲-۴-۲- وجود واسطه‌ها ----- ۳۴
- ۳۴-۲-۴-۳- ضعف نظام جامع اطلاعات بازار ----- ۳۴
- ۳۴-۲-۴-۴- اختلاف قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده ----- ۳۴
- ۳۵-۲-۴-۴- نبود نظام پیشرفته تولید، توزیع و بازاریابی ----- ۳۵
- ۳۵-۲-۴-۵- قیمت‌گذاری دستوری ----- ۳۵
- ۳۶-۲-۴-۶- عدم اختصاص اعتبار و یارانه تولید ----- ۳۶
- ۳۶-۲-۴-۷- ضعف خدمات بازاریابی ----- ۳۶
- ۳۷-۲-۴-۸- سایر مشکلات حوزه بازار محصولات کشاورزی ----- ۳۷
- ۳۷-۲-۵- ضعف استاندارد و بسته‌بندی محصولات کشاورزی ----- ۳۷
- ۳۸-۲-۶- کشاورزی قراردادی ----- ۳۸
- ۳۹-۲-۷- موانع و چالش بازار صنایع غذایی ----- ۳۹
- ۴۱-۲-۳- بحران آمایش سرزمین و منطقه‌بندی ----- ۴۱
- ۴۲-۲-۳-۱- شاخص‌های موثر در بهینه‌بندی کشاورزی ----- ۴۲
- ۴۳-۲-۳-۱- عوامل اقتصادی ----- ۴۳
- ۴۶-۲-۳-۱- عوامل اجتماعی ----- ۴۶
- ۴۸-۲-۳-۱- عوامل اقلیمی ----- ۴۸
- ۵۰-۲-۳-۱- عوامل فیزیکی/محیطی ----- ۵۰
- ۵۱-۲-۳-۱- سایر عوامل ----- ۵۱
- ۵۲-۲-۳-۲- آمایش و منطقه‌بندی صنایع وابسته به کشاورزی ----- ۵۲
- ۵۶-۲-۴- بحران تغییر اقلیم ----- ۵۶
- ۵۸-۲-۴-۱- اثر تغییرات اقلیمی بر روی تولیدات کشاورزی ----- ۵۸
- ۶۱-۲-۴-۲- تغییر اقلیم در ایران ----- ۶۱
- ۶۲-۲-۴-۳- پیامدهای تغییر اقلیم در ایران ----- ۶۲
- ۶۵-۲-۴-۴- روش‌های سازگاری با بحران تغییر اقلیم ----- ۶۵
- ۶۸-۲-۵- بحران آب ----- ۶۸

۷۴	۱-۵-۲- آب و تغییر رژیم غذایی
۷۶	۲-۵-۲- بحران آب در ایران
۷۹	۳-۵-۲- چالش‌های بحران آب ایران
۸۱	۴-۵-۲- اهمیت استفاده از تجارت آب مجازی
۸۳	۶-۲- بحران خاک
۸۴	۱-۶-۲- اثر فرسایش خاک بر تغییرات آب‌وهوایی
۸۶	۲-۶-۲- بحران خاک در ایران
۸۸	۲-۶-۲- راهکارهای مقابله با بحران خاک
۹۱	۷-۲- امنیت غذایی
۹۳	۱-۷-۲- سبد غذایی مطلوب
۹۵	۲-۷-۲- انواع مواد مغذی
۹۶	۱-۲-۷-۲- کربوهیدرات‌ها
۹۶	۲-۲-۷-۲- پروتئین
۹۷	۳-۲-۷-۲- چربی
۹۷	۳-۷-۲- چالش پیش روی امنیت غذایی
۹۸	۷-۲- نتیجه‌گیری

فصل سوم

۱۰۰	زنجیره تامین و ارزش در کشاورزی و غذا
۱۰۰	۱-۳- مقدمه
۱۰۱	۲-۳- اهمیت زنجیره تامین
۱۰۳	۳-۳- انواع جریان در زنجیره تامین
۱۰۴	۴-۳- پهنه سرزمینی زنجیره تامین
۱۰۶	۵-۳- یکپارچگی در زنجیره تامین
۱۰۶	۶-۳- مزیت‌های زنجیره تامین
۱۰۸	۷-۳- انواع زنجیره تامین مواد غذایی
۱۰۸	۱-۷-۳- زنجیره‌های مبتنی بر تولید کننده - کالا
۱۰۸	۲-۵-۳- زنجیره‌های مبتنی بر مصرف کننده
۱۰۹	۶-۳- چالش‌های زنجیره تامین
۱۱۱	۷-۳- مطالعات موردی از زنجیره تامین

۱۱۱	۱-۷-۳- زنجیره تامین برنج ایران
۱۱۵	۲-۷-۳- زنجیره انگور ماهاگریب
۱۱۸	۴-۷-۳- زنجیره تامین دام و طیور
۱۲۱	۸-۳- زنجیره ارزش
۱۲۱	۹-۳- مفهوم زنجیره ارزش
۱۲۲	۱۰-۳- مزیت زنجیره ارزش
۱۲۳	۱۲-۳- مطالعه موردی زنجیره ارزش
۱۲۳	۱-۱۲-۳- زنجیره ارزش گوشت پاکستان
۱۲۶	۲-۱۲-۳- زنجیره گوشت گاو ایران
۱۲۷	۳-۱۲-۳- زنجیره ارزش جهانی میوه و سبزی تازه
۱۲۸	۱۳-۳- زنجیره ارزش جهانی
۱۲۹	۱۴-۳- زنجیره ارزش از دیدگاه فائو
۱۳۰	۱۵-۳- طراحی زنجیره
۱۳۵	۱۶-۳- زنجیره مدیریت دانش
۱۳۶	۱۷-۳- نتیجه گیری

فصل چهارم

۱۳۷	کشاورزی هوشمند و دقیق
۱۳۷	۱-۴- مقدمه
۱۳۸	۲-۴- کشاورزی در گذر تاریخ
۱۳۹	۲-۴- مفهوم دقیق و هوشمند
۱۴۱	۳-۴- کشاورزی دقیق
۱۴۲	۴-۴- کشاورزی هوشمند
۱۴۴	۵-۴- کشاورزی دیجیتال
۱۴۴	۶-۴- تجهیزات کشاورزی دیجیتالی
۱۴۵	۱-۷-۴- ایستگاه هواشناسی
۱۴۶	۲-۷-۴- سیستم های موقعیت یابی جهانی
۱۴۸	۳-۷-۴- سنجش از دور
۱۵۰	۴-۷-۴- سیستم های اطلاعات جغرافیایی
۱۵۳	۵-۷-۴- مدل رقومی ارتفاع

۸-۴- نتیجه‌گیری ----- ۱۵۴

فصل پنجم

فناوری اطلاعات و ارتباطات ----- ۱۵۵

۱-۵- مقدمه ----- ۱۵۵

۲-۵- مفهوم فناوری اطلاعات و ارتباطات ----- ۱۵۷

۳-۵- گستره فناوری اطلاعات و ارتباطات ----- ۱۵۸

۴-۵- تاریخچه فناوری اطلاعات و ارتباطات ----- ۱۵۹

۵-۵- ظهور اینترنت ----- ۱۶۱

۷-۵- بخش‌های اینترنت ----- ۱۶۳

۱-۷-۵- سخت‌افزار ----- ۱۶۳

۲-۷-۵- پروتکل‌ها ----- ۱۶۴

۸-۵- نحوه و روش اتصال به اینترنت ----- ۱۶۴

۹-۵- شبکه جهانی وب ----- ۱۶۵

۱-۹-۵- تاریخچه شبکه جهانی وب ----- ۱۶۶

۲-۹-۵- چگونگی کار شبکه وب ----- ۱۶۹

۱۰-۵- چگونگی طراحی وبسایت ----- ۱۷۲

۱-۱۰-۵- دامنه ----- ۱۷۲

۲-۱۰-۵- هاست ----- ۱۷۳

۳-۱۰-۵- سیستم نام دامنه (DNS) ----- ۱۷۴

۱۱-۵- تحلیلی از وضعیت فناوری اطلاعات و ارتباطات در ایران ----- ۱۷۴

۱۱-۵- عوامل مؤثر بر توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات ----- ۱۷۷

۱-۱۱-۵- فرهنگ ----- ۱۷۷

۲-۱۱-۵- زیرساخت فنی و انسانی ----- ۱۷۷

۳-۱۱-۵- منابع مالی ----- ۱۷۸

۱۲-۵- مشکلات توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در ایران ----- ۱۷۸

۱۳-۵- چالش محتوا ----- ۱۷۹

۱۴-۵- نتیجه‌گیری ----- ۱۸۱

فصل ششم

تجارت الکترونیک ----- ۱۸۲